

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal
Mevrouw dr. K. Arib
Postbus 20018
2500 EA DEN HAAG

Onderwerp
Debat over dwangmaatregelen en de
inzet van de politie in de GGZ op 28
september 2017

Datum
27 september 2017
Ons kenmerk
2017/0090/AvD/VB/DN

Geachte voorzitter,

Aanstaande donderdag 28 september staat er om 19:00 uur een plenair debat op de agenda over dwangmaatregelen en de inzet van de politie in instellingen voor geestelijke gezondheidszorg (GGZ). Tijdens dit debat zal het incident dat op 17 juli jl. heeft plaatsgevonden in een GGZ kliniek in Capelle aan den IJssel aan de orde komen. Het personeel van de kliniek schakelde de politie in omdat het een patiënt niet onder controle kreeg. De agenten, die al eerder die dag langskwamen om de patiënt in een separeer cel te plaatsen na agressief gedrag, zetten een stroomstootwapen meerdere keren op de betrokken persoon. Het College voor de Rechten van de Mens brengt graag nog de volgende punten onder de aandacht van de leden van de Tweede Kamer.

Het gebruik van dwangmaatregelen grijpt in op de menselijke waardigheid en levert in ernstige gevallen een mensonterende of vernederende behandeling op. Die is verboden volgens artikel 3 van het Europees Verdrag voor de Rechten van de Mens (EVRM). Het recht op vrijwaring van onmenselijke of vernederende behandeling of bestraffing behoort tot de meest fundamentele mensenrechten. Het Europees Hof voor de Rechten van de Mens (EHRM) heeft meerdere malen benadrukt dat dit recht één van de meest fundamentele waarden van een democratische samenleving behelst.¹ De arresten van het EHRM laten zien dat de drempel van artikel 3 eerder is overschreden als het gaat om mensen die zich in een kwetsbare positie bevinden. Patiënten binnen GGZ-instellingen bevinden zich in zo een kwetsbare positie.

Bovendien heeft het Europees Comité voor de preventie van foltering en onmenselijke of vernederende behandeling of bestraffing (CPT) van de Raad van Europa na afloop van zijn regulier monitoringsbezoek aan Nederland in mei 2016

¹ Zie bijvoorbeeld *Denizci e.a. t. Cyprus*, EHRM 23 mei 2001, nrs. 25316-25321/94 en 27207/95, par. 383.

zijn zorgen geuit over de inzet van politie in instellingen voor geestelijke gezondheidszorg.² Volgens het CPT is ingrijpen door de politie niet gepast in deze context en is het beangstigend voor patiënten in een GGZ-instelling. Daarnaast zijn politieambtenaren niet opgeleid om patiënten onder controle te brengen en kan hun aanwezigheid en het gebruik van geweldsmiddelen een traumatiserend effect hebben. Het CPT beveelt de regering dan ook aan om een einde te maken aan praktijken waarbij de politie door GGZ-instellingen wordt ingeschakeld om patiënten onder controle te krijgen. Vooral het gebruik van handboeien om cliënten tot bedaren te brengen en het onderzoek aan het lichaam van patiënten die zich in een isoleercel bevinden baren het CPT grote zorgen. Ook zou het personeel van psychiatrische instellingen regelmatig moeten worden getraind zodat zij beter in staat zijn om met minder ingrijpende middelen op te treden bij incidenten. Het College sluit zich aan bij de aanbevelingen van het CPT.

Mocht u nog vragen hebben naar aanleiding van deze brief, dan kunt u contact opnemen met Vlada Burmistrova, beleidsadviseur (v.burmistrova@mensenrechten.nl).

Met vriendelijke groet,

Mr. Adriana C.J. van Dooijeweert
Voorzitter

² Het Europees Comité voor de preventie van foltering en onmenselijke of vernederende behandeling of bestraffing, [Rapport aan de Nederlandse regering met betrekking tot het bezoek aan Nederland van 2 tot 13 mei 2016](#), [CPT/Inf (2017) 1], par. 138.